

at iværksætte målrettede initiativer, der kan understøtte en fortsat positiv udvikling af bydelen.

For at opnå helhedsorientering i byfornyelsen er det således både nødvendigt og ønskeligt, at der etableres et tæt og formaliseret samarbejde mellem Boligministeriet, Miljø- og Energiministeriet, Indenrigsministeriet, Socialministeriet og Trafikministeriet – der arbejder med bymæssige spørgsmål med henblik på optimal udnyttelse af midler samt koordinering af de forskellige initiativer. I den forbindelse skal nævnes miljø- og energiministerens redegørelse til Folketinget om kulturmiljøområdet, som nu følges op af et udvalgsarbejde i tværministerielt regi.

2. Helhedsløsninger

Mange centrale bykvarterer er præget af en kombination af nedslidt utidssvarende bebyggelse, sociale problemer og et gademiljø, som er belastet af intens trafik og mangel på gode opholdssteder for kvarterets beboere. I udkants- og forstadsområderne er boligerne normalt i teknisk forstand af rimelig standard, men har ofte behov for miljømæssige og arkitektoniske forbedringer. Samtidig er områderne ofte karakteriseret ved en socialt ensidig beboersammensætning, manglende positiv identifikation med området samt begrænsede muligheder for kulturoplevelser og få servicetilbud.

Kun i begrænset omfang har byfornyelsen hidtil været gennemført som led i samlede løsninger af de mere komplekse bymæssige problemer. Derimod har byfornyelsen overvejende været et spørgsmål om én blandt mange kommunale sektorløsninger med vægt på genopretning af nedslidte boliger til en tidssvarende standard og tilvejebringelse af nære friarealer. Byfornyelsen har i stort omfang alene fokuseret på boligforbedringsaspektet – herunder især via istandsættelse af gamle bygninger.

Hertil kommer, at mange kommuner ikke har tradition for at lade administrationen arbejde på tværs af de enkelte sektorer og afdelinger, eksempelvis socialforvaltning, kulturel forvaltning og teknisk forvaltning. Herudover fastslår SBI i en igangværende undersøgelse af kommunernes organisering af byfornyelsen, at vigtige informationer ofte går tabt undervejs i byfornyelsesforløbet på grund af manglende koordinering internt i de enkelte forvaltninger. Nogle kommuner har taget konsekvensen og samlet administration af byfornyelsesaktiviteterne i en særlig afdeling for at sikre en mere effektiv styring og sagsbehandling.

Med henblik på at indhøste erfaringer om, hvordan man via en bred byfornyelsesindsats kan bringe et bygningsmæssigt, socialt og miljømæssigt belastet bykvarter ud af en ond cirkel, har Boligministeriet i samarbejde med Socialministeriet og Københavns Kommune sat et såkaldt kvartersløftprojekt i gang i Københavns Nordvestkvarter. Byfornyelsen bruges her som omdrejningspunkt for en samlet forbedring med det formål at give kvarteret et løft i såvel fysisk, funktionel, kulturel som social henseende.

Kvartersløftstrategien har fokus på de lidt ældre blandede kvarterer beliggende i hovedstaden – herunder forstadskommuner – samt i de store og mellemstore provinsbyer. Formålet med at sætte kvartersløftprojekter i gang er at gribe ind så betids, at forværring undgås, samt medvirke til at revitalisere kvarteret fysisk, kulturelt og socialt. De forskellige tiltag forudsætter derfor også et tæt samarbejde med områdets beboere og brugere.

Regeringens mål for fremtidens byfornyelse er en sådan bred og helhedsorienteret indsats i belastede områder omfattende en række aktiviteter, der er nødvendige for at skabe et attraktivt og velfungerende bomiljø, et godt sted at bo og leve for mennesker uanset deres sociale situation.

Elementer, der naturligt indgår i opfyldelsen af denne målsætning, omfatter fysisk genopretning af bygninger, etablering af attraktive friarealer, sociale initiativer, miljømæssige/økologiske tiltag, kulturelle aktiviteter, trafiksanering, indretning af byens rum/torve og pladser samt kvalitetsbetonet nybyggeri.

En helhedsorienteret indsats for det enkelte byfornyelsesområde må efter regeringens opfattelse baseres på borgernes og brugernes ønsker, hvor alle relevante forhold vurderes i forbindelse med genopretningen af belastede områder. Samtidig må der foretages en koordinering såvel mellem forskellige sektorer som mellem offentlige og private initiativer. Der bør derfor stilles krav om – eventuelt som betingelse for at opnå den mest fordelagtige statslige støtte – at kommunen udarbejder et handlingsprogram for byfornyelse af et nærmere afgrænset byområde, et »Byfornyelsesprogram«.

3. Byfornyelsesprogram

Et handlingsprogram for byfornyelse vil tage udgangspunkt i kommuneplanen, hvor de overordnede strategier for byens omdannelse på såvel bolig- og erhvervssiden som med hensyn